

פרוטוקול מס' 14/1

מישיבת וועדת הכספים

ביום ג', כ"ד בטיון תשט"ו - 17.655 בשעה 9.00

ג ר כ ח י מ :

חברי הועדה:

- י. גורי - יו"ר
- ח. אריאב
- א.ט.א. בניחובסקי
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- ק. לוז
- ח. למדן
- י. פרדד
- א. ציזלינג
- א. סטופ

מוזמנים:

- מר פ. ספיר - המנהל הכללי של המוצר
- מר הניג - היועץ המשפטי של המוצר
- ד"ר קיטרון - סטעם משרד המיפטים

מר ספיבק

מר בזק - מזכיר הועדה

היו"ר י. גורי:

נקרא את הסכת שקבלתי משר המוצר בענין ערבות מטעם המדינה לחברת

"אל-על".

מר פ. ספיר:

חברת "אל-על" אינה מצויינת כראוי מבחינה שבנית. השכלולים החדשים

ליבוי לידי כך שבעוד בינתיים וחצי תימשך הנסיעה לצרפת לא יותר משש שעות, וטי יתנדב לסוס באוירונבי "אל-על" בהם הטיסה תימשך 11 שעות מטיסות. אין כוונתנו להסיע במטוסים אך ורק את תושבי הארץ, שלחלקם אין אפשרות אחת אלא לנסוע בחברה זו. אנו רוצים כי גם תושבי חוץ הבאים לארץ והיוצאים ממנה יהיו מוכנים לנסוע בחברת "אל-על".

"אל-על" עמדה על כן בפני הברירה: או להזמין ציוד יותר משוכלל או לוותר. ה"קונסטלשין" המשמשים אותה כעת נעשו משברי כלים שבשעתו קנתה אותם הסוכנות ושתוקנו אחר כך בארצות הברית. לפני שנה בערך החליטה ועדת השרים פה אחד לאפשר ל"אל-על" לחדש את הציוד ולרכוש ציוד חדש. "אל-על" עמדה לקנות "סופר-קונסטלשין" בארצות הברית. בינתיים נתברר כי רבים הדפקטים בסוג זה של מטוסים, ולמזלה לא הספיקה "אל-על" לרכשם.

חברת "כריסטול" האנגלית הוציאו עתה סיפוס חדש של הוצרון שהביא לשינויים גדולים: מהירות יתר, נוחיות יתר ושכלולים רבים. "אל-על" הבטיחה את עצמה בהצעת החוזה שבטידה ויתברר כי גם בסוג זה של מטוסים ישנם ליקויים - תוכל להתלק מרכישה זו.

עד כה דמינו כל דבר שיכולנו לקבלו בעבור קרדיט כחשבון. כד פינקוס הביא בענין זה הצעה לתשלום לסיך 4 שנים, נתברר כי חברה אנגלית זו רוצה לקבל כ-450 אלף לירות שטרלינג רבית, בערך, 5% בערך, 200 אלף על כך רצו לקבל אבסטרט ריזיקו גרנטי - 260 אלף לירות שטרלינג גרנטיות. יחד - 650 אלף פונט. בקשתו נטר פינקוס לחזור ולכתל אתם מר"ט על תשלום חלק במזומנים, הם הסכימו להוריד 125 אלף פונט, כך שהסכום נותר אנו חוטמים ברבית גביע ל-800 אלף פונט.

יש לנו אילו רזרבות. אנו מקבלים בעבור הרזרבות שלנו 2%. החלטנו לתת חלק במזומנים, עסקי "אל-על" מינם מן הטזאיריט בינתר, מילולם הטעמים הבטחוניים היו פני הדברים חזרים, יש לדעת טרמט ש"אל-על" כמו הרכבת תמשיך להכניס גרעונות, הם יהיו לחברה ילושה מוירובים חדישים יתכן ולא יהיה כל גרעון, על כל פנים בודאי שהגרעון יקטן.

הריזיקו בהליכה זו של תשלום במזומנים הנה גדול. הביטוח גביע ל-4% במקום 2% כדי שהרזרבות לא יסבנו.

בהכנתו של החוזה עובדים כבר 3/4 שנה, גם כשאנו הייתי הלוברון שאלתי בכך. שר התאבורה כשהזדמן ללוברון בענין זה ובענינים אחרים גם הוא סיפל בכך, בחוזה סיפל עו"ד מוטחה בעניני מויר שבם טארבות הברית, והוא גם שמייעץ ל"אל-על" בארבות הברית.

בזכות "אל-על" לסכור את 4

ה"קונסטליישן" הישנים לכשייכנסו לשיירות שלושה המוירובים החזישים ולקבל בעבור כך 400 אלף דולאר. מבי רוצה לוטר עכשיו, שאנו מינו בטוח גוה, כי לכשיגיעו לכך יאמרו לנו אז או שאין קוצים ל"קונסטליישן" או שהם דרושים בשביל הקוצים הקצרים וצריך לשם כך להחזיק לפחות שנים טחם.

החוזה אומר שיש לילם מיליון וחצי

לירות שטרלינג, ולכשנקבל את המוירובים, בעוד שבתיים, נשלם את היתר, כדי שלא נאטרך לילם את "אבסטרט ריזיקו גרנטי" במנו חנה לבקש את אערבות המפילה, "אל-על" תקבל זאת כהלוחה או כהשקעה. מבי מביא שהדבר יהיה בצורת הלוחה ולא בצורת השקעה.

אנו מבקשים את ועדת הכטמים להסכים

למתן הערבות על המחצית השנייה של הקנייה - לחברת בריסטול האנגלית.

י. פרור:

מבי בעד הערבות הזאת. מינו מבין הרבה באוירובים. מובן טאליו ש"קונסטליישן" אלה מינו יכולים להחזיק מעט. אבל מאמין מבי כי חברה כ"אל-על" יכולה לקבל עזרה ממקורות אחרים, לא ממלתיים.

יש שני סיפורים של חברות מעופה: המחד -

אלה החברות הגדולות, והשניה - שיפורט כמו ק.ל.ס., מאד פשוטללים ומשתמשים בסיפורים היותר חדישים. ביחנה להם עזרה ממלתי, אבל יש להם גם השקעות.

מינו יודע את צריכים אנו להתחיל על

סיטות מן המרץ עד ניו-יורק או עד דרום אפריקה. אם כן - הרי מינו מאמר להתפק בשלושה, יש צורך במספר יותר גדול, אבל זוהי שאלה נותרת יש לבחון היטב.

הערה שניה, קראתי במקרה את הדו"ח של

חברת בריסטול, גם הדגישו שאנו בראשונות הקוצים את המוירובין החדש, מבי שטון על לון, על הטעין שהוכנס לחוזה במספר שבמקרה של לקוצים יכולים מבי להתחיל מן ההתחזיות.

אילו ידעתי את הדבר בזמנו הייתי יכול להציע לטר ספיי אפשרויות של השקעות, כמו: "הבנק של אנגליה"

מתעוררת כאן שאלת האשראי. אני מעריך את חוש החסכון. אולם השאלה היא האם יכולים אנו להחזיק מעמד עם רזרבה זו של ששנים מיליון דולאר. אם כן - זה יפה, אם לא - הרי זה פיתוח של קרדיט סטחרי. וזהו בשבילי דבר מה חשוב. איני רוצה לומר שבטקרה זה בחוץ היה לשלם יותר, אבל אחד מתפקידי החשובים של האוצר, אף מתפקידי השגרירות בלונדון לדאוג לקבלת תנאים יותר טובים, לזמן יותר ארוך ובקטיגוריה יותר זולה. יתכן ובעוד זמן מה יהיה מצב המטבע מתוח יותר. היום השעה כשרה. העליתי שאלה זו רק אגב אורחה, אבל היא חשובה כשלעצמה.

א.ט. בניחובסקי:

אני שמח על כי הגענו לזמן בו ניתן ויש מקום לחשוב על חסכון.

אני רוצה להעיר שתי הערות:

(א) באשר לחברת "אל-על". זה כבר שבע שנים שאנו יושבים על הרכב הנהלת "אל-על". מר טפיק מבטיח כי יהיה זיון במסגלה על תנאי ההלוואה. אני מסכים לערבות, אולם צריך אחת ולתמיד לחשוב על צורת ועל אופן הרכב חברות אלה.

(ב) ענין השבת. הבטחה שהדבר יסודר ביחנה בשעתו על ידי שר התחבורה. הדבר הולך ורע מיום ליום. הנזק הוא עצום.

לא אחת פגשתי יהודים מלונדון שצעקו: מצד אחד אתם פותחים מסעדה כשרה, אך מצד שני אתם נוסעים בכל שבת. איני רוצה לעכב את ענין הערבות. אני תומך בכך, אבל אני מבקש את כבוד היו"ר להזמין את שר התחבורה כדי שיתן לי תשובה על שאלותי.

היו"ר י. גורני:

איני יכול להתחייב על כך. יש לנו סולם עדיפות ואנו דחוקים בזמן.

אני רוצה להזכיר לאבר הכנסת בניחובסקי כי הבטחה זו של שר התחבורה שניתנה בשעתו היתה סטוייגת. אני רוצה לשאול אותו: האם המצב הודע בהשוואה להבטחה הסטוייגת?

א.ט. בניחובסקי:

הודע בהרבה.

מר פ. ספיי:

חבר הכנסת פרדר שעלה בקודה חשובה בענין הבטחון. נכון שיש לנו היום יותר כסף מאשר יהיה לנו אי פעם. חלק אפשר לחסוך על ידי החזקה בבנק, אבל צריך גם עכשיו לחפש. נכון שלא תמיד מן הטחוייב הוא שתהיה לנו רזרבה. כל הוצרבה שלנו מסתכמת בסך הכל לחודשיים ימים בלבד.

לאור החשש הזה אפשרי דרכים: קודם כל לקבל כסף במיוחד ברבית נמוכה דרך "הבנק של אנגליה" ועל ידי יהודים היושבים בה, אבל לאסובנו לא ידעו אז היהודים האלה טי ייבחר והם דחו את הדבר עד לספטמבר. אנו לא יכולנו להשהות את ענין "אל-על" עוד. החסכון הוא רציני. כל חסכון בכל חודש הוא חשוב גם אם לא בניע למלווא החסכון.

מבחינת הפרסטיג'ה הרי זה הישג חשוב.
אם קרה פעם שהקדמנו לשלם את החוב בשווייץ - פורטם הדבר בעתונות.
השבוע שלמנו חוב לבלגיה, גם הוא לפני הזמן, וגם עלתה היתה תבונה
רצינית. גם בהנגליה יהיה לדבר כך.

נסינו ללכת ל"בנק של אנגליה". הדבר
מסובך. גם הם מטפלים בכך, ואם יסכימו הרי שהם צריכים לשלם לנו
4,5% כדי לא לשלם לו 9% או 10%.

אזירונים אלה הוזמנו על ידי חברת
כריטיות, על ידי חברות אמריקנית לאור העובדה כי ה"קונסטליישן"
שלהם נחל כשלון, אבל ברור כי סעיף זה בחוזה מאפשר לנו להסתלק
מן העניין. הסדובר הוא בחברה אנגלית מכובדת ואין זה פשוט.

לנקודה אחרת אותה העלה חבר הכנסת
פרדר. יש הטוענים על הטיסות לניו-יורק, כי מבחינה בטחונית יכולים
אנו לפתור את הבעיה גם אם נוסעים עד פאריס בלבד, אלא שחברת "אל-על"
טוענת שיש בזה חשיבות כלכלית וציונית. גם אנשי הסנטינטיס וטורים,
כי זהו אחד הסכסוכים החשובים ביותר בתעטולה הציונית.

חבר הכנסת גניחובסקי ערנב בין "צים"
לכין "אל-על". ב"אל-על" היושבים הם אנשי הממשלה.

שאר שאלותיו אינן סופנות אלי, ועל כן
גם לא אוכל להשיב עליהן.

אגב, אני רוצה להודיע כי אהיה מוכן
להסביר את הדו"ח שהונח אמש על שולחן הכנסת. אני עומד לרשותכם.

ד"ר קיטרון:
היות והסדובר הוא בערבות על סכום העולה
על 250 אלף ל"י חייבת ועדת הכספים,
לפי החוק, לאשר גם את תנאי הערבות ואת הבטחונית. הסעיף הנוסד: "לא
תינתן ערבות בסכום העולה על 250 אלף ל"י אלא אם תנאיה ובטחוניתיה
אושרו על ידי ועדת הכספים".

ח. אריאב:
הסעיף אותו קרא היועץ המשפטי מבוטס
על חוק ערבות המדינה. המדינה ערבה
לחברת בריסטול, כלומר - ועדת הכספים צריכה לאשר את הערבות ויש
הבטחונית לערבות הזאת. לנו הביאו הצעה לתת ערבות ל"אל-על". זה ענין
אחר. אם מנו טלונים את הכסף ל"אל-על" הרי זה ענין אחר לגמרי ואינו
שייך לסעיף זה.

הינ"ר י. גורי:
הממשלה ערבה לחברת בריסטול שבנו
המועד תשלם "אל-על" לחברת בריסטול
את המגיע לה. והיה אם לא יהיה ביכלתה של "אל-על" לשלם - מקבלת
עליה את הדבר המדינה.

שאלה שניה היא: מהם הבטחונית שתקבל
הממשלה מ"אל-על" שבנוא הזמן תוכל באמת לשלם. אני מוסר, שלפי דעתי
אין כל בטחון שבנוא המועד תוכל "אל-על" לשלם.

אישור הערבות הסותנה בקבלת החוק - נתקבל.

2. מגרות חוב של חברת החשמל ל"י בע"מ

היו"ר י. גורני: (קודמת הצעת החוק).

מר פ. ספיר: מטביר את הענין ואעמוד על שאלת האמטיטיה.

עם שוך הקרבות ביארנו בידי חברת החשמל היום יש בידיה 230 מלף קילווט. היינו - תוספת של 160 מלף קילווט.

תוספת זו באה משלושה מקורות כספיים: (א) הלוואות של ממשלת ישראל; (ב) אמורטיזציה של חברת החשמל שיש לה בתוך הקולקציות שלה; (ג) דמי חיבור של בעלי דירה, בעלי בתי מרושת וכו'.

כל קילווט חשמל עלה 700 ל"י: תחנה, טכנות, קווים עוברים עד לבית וכו'.

חברת החשמל גרנה עתה שתי תחנות:

(1) תת-קרקעית, לה דחוק מתל-אביב שעולה הון תועפות. שם יעלה כל קילווט כמלף ל"י. (2) החלטנו לבנות תחנה בטוקריר. 40 מלף קילווט. מלה יהיו מוכנים בטחנית השנה הבאה. עובדים שם יומם ולילה. 50 מלף השניים - הכסף הובטח מן המעגן ד'. בכספי השילומים אנו קונים את כל הציוד החדש. (3) תחנה שלישית של טאה מלף תיבנה בחיפה. יש צורך בשלושים מלף קילווט. כנראה יגדילו את תחנת רידינג: תוספת של קומה, דבר שלא יעלה הרבה. כל זה מחוץ לתחנה הידרוגלית שתוקם על יד הירדן. כגון תהיינה שתי תחנות. 320 מלף קילווט אם תכפילו ב-700 ל"י הרי לכם 2,200,000 ל"י.

המיסון ייעיה מהמקורות הבאים: 25-

עד 30 מיליון כדמי חיבור. 30 מיליון אמורטיזציה. ובמידה שהמפעל גדל גדלה גם האמורטיזציה. יש צורך לגייס עוד 150 מיליון ל"י. אין לשכוח שפדינו 4 מיליון לירות שטרלינג מניות. עדיין לא ברור אם הממשלה צריכה להיות בעלת המניות האלה. אנו חושבים שחלק מ-180 מיליון מלה יינתנו על ידי הממשלה מתוך התקציבים ובמשך 6 שנים. חלק בגייס מן הצבור. מולי גם בין תושבי חו"ל. אחד המעצורים בגיוס הון זה תושבי חו"ל הוא, שהחברה לא שילמה בשעתו רציפות דיבידנדה.

בעיית האמטיטיה. בתחילה אמרו הבנקים

שאין כל יסוד לסכור מצרות חוב. טפלנו בדבר במשך חודשים. היום בראש הדבר אחרת. אנו מדברים על אמטיטיה של 10 מיליון פונט. באמטיטיה זו עומדים להשתתף קרנות קופות התגמולים השונות המספקות להן דרך להבטיח את ערך הכסף. הסכום שיבוא מהן הוא בין 4,5 מיליון ל-5 מיליון ל"י. 5 מיליון ל"י על ידי הבנקים עצמם. הם האחראים למכירתם, ואם לא ימכרו אותן - ימשיכו הם עצמם להחזיק בהם. משתתפים בזה הבנקים כולם: ברקליט ויש בזה חשיבות מיוחדת, בנק לאומי לישראל בסכום של מיליון עד מיליון ומחצה, דיסקונט בסכום של מיליון וחצי, בנק הפועלים, בנק יפת, כנראה גם הלוואה וחסכון, בנק אלרן ובנק פויכטובגור. כל מלה הבנקים הגרמנים שהכניסו לארץ מושג זה של ניירות ערך. אנו חושבים כי בשלב ראשון יגיע הדבר ל-11-10 מיליון ל"י.

התנאים מדברים בעד. 6,5% רבית שגם

היא צמודה. הצמדת המגרת לערך הדולאר או לאינדקס לפי בחירת הרוכשים. אי אפשר יהיה להוריד את ערך נייר הערך בשוק. המגרת ניתנת למוכ"ז, כי יש כמלה שאינם רוצים שיוודע ברבים כמה כסף יש להם. סכומי המגרות: - 50. ל"י, - 100. ל"י, - 500. ל"י ו-1000. ל"י.

י. פרדרי

אני שמח על צורת האמסיסיה הזאת. התנאים טובים ומבטיחים. זה צעד ראשון חשוב עד מאוד. גם אני חושב שאריך להפיץ את אגרות החוב באו"ל. מיני יודע אם ניתן הדבר לביצוע. יתכן ויש ללכת לאור ההצעה שהאצתי פעם לאוצר לתת ערבות של ריוידגדה.

מר פ. ספיר:

אם זה יהיה העיכוב היחיד - נעשה זאת.

י. פרדרי:

יש לתת ערבות בדולארים. זה טומנט פסיכולוגי חשוב.

אני רוצה להעיר מי אלה הערות. קודם כל בענין החטכון. אני יודע כי מר ספיר ששתדל להבשים את רעיון החטכון. גם וועדת הכספים צריכה לעודד את הדבר. לא סטיק למנוע אינפלציה. צריך למצוא אמצעים נוספים ולהעמידם לרשות המשק. כל הפוליטיקה שלנו צריכה להיות מציאות קו ביניים. יהיה זה צעד קונסטרוקטיבי חשוב.

אין באפשרותנו לגייס את האמצעים הנחוצים לביטוח זה רק על ידי התקציב או אפילו על ידי גלוואות מטלטלות. אני מעריך כי המינימום הנחוץ לנו הוא 400 מיליון ל"י לשנה. המכסימום שהצלחנו לגייס היו 200 מיליון. יש לגייס 200 מיליון לירות נוספות. הפוליטיקה צריכה להיות עיוור כל הפעולות לשם קבלת 200 מיליון לירות נוספות שאין באפשרותנו לגייסן מאמצעינו אנו.

אנו נתונים עתה בטאב שאין חברה יכולה להתחרות בטטלה, מפני שהטטלה והיא בלבד יכולה לשחרר סטס הכנסה. זו בקודה חשובה. כי חוץ מן החשטל יש גם צרכים אחרים וקשה לאברות להתחרות עם הקלות הגכונות והרצויות האלה. השאלה היא על כן: אין להבטיח מיסון כזה.

א. צינלינג:

האם 25-30 מיליון ל"י של דמי היבור כוללים גם את הפקדונות?

מר פ. ספיר:

לא, אין זה כולל את הפקדונות.

א. צינלינג:

זה סכום של מיליונים אחדים. אני תוסך במסיסיה, אבל אני חושב שאריך להכניס בחוק סעיף הקובע כי ערבותה של הטטילה ספוננת באישור תנאי האמסיסיה על ידי וועדת הכספים. אני טוען שאין הבדל בין השקעות כספים או השקעות של תושבים בחבזרים ובפקדונות. אגרות חוב תינתנה באותם תנאים ובאותה ערבות גם תמורת חבזרים ופקדונות.

אני מבקש להעמיד את סכום האגרת הקטנה ביותר על 25 ל"י.

(המשך רשימה טי)

לפני כן רשמה את
מ.י.

א. הרצפלה:

בנוגע להצעתו האחרונה של חבר הכנסת ציזלינג -
במקום 50 - 25 - אני רוצה לתת לכם מודיפיקציה.
באמת 50 היא היחידה, אבל יש חצי, כדי לאפשר להמון הגדול. אלה הם תנאים,
שאף אמיסיה אחת לא עשינו בתנאים כאלה.

ודבר שני אינפורמטיבי. אמרת שב-1948 זה היה 70
אלף; ב-1955 - 230 אלף. בתוך ה-230 אלף כלולים ה-70 אלף. כעת אמרת
שהתכנית עד 1960 היא 320 אלף נוספים, זאת אומרת שנגיע ל-550 אלף.
ובשביל זה אריך 220 מיליון לירות.

בנוגע לחיבורים לא צריך היה לדבר. אבל שאלת
הפקדונות צריכה לקבל בהירות אחרת. בענין זה צריכה להיעשות ריאורגניזציה.

ב. לון:

ביחס לתנאי ההצמדה, שמענו שזה יהיה צמוד או לדולר
או לאינדקס. אבל ועדת ההצמדה שסיכמה את דעתה
בענין זה קבעה גבולות מסוייטים.

ג. ספיר:

כל תנודה באינדקס הוא יקבל.

ד. לון:

לדברי פרדר, שאמר שאי אפשר להתחרות באמיסיה של
הממשלה. הוא אינו יכול לשחרר ממס הכנסה ואינו
יכול לתת הצמדה. פה אין שחרור ממס הכנסה. לגבי הצמדה, כל אחד יכול
להבטיח הצמדה. לדעתי שתי הערות אלו של פרדר אינן קולעות למטרה.

ה. ספיר:

כבר אמרנו כמה פעמים שאנחנו מתכננים תכניות אין
לחנך את הקהל לחסכון מדצון ואיך לספוג כסף, כי
המענק בוודאי ייגטר תוך שנה-שנתיים.

אתמול ישבנו בישיבה עם ד"ר גולדמן. ביחס לשינויים
יש כבר דברים שאוזנו, אבל מה-25% שכבר קיבלנו עד ל-100% שמגיעים לנו,
עוד הדרך רחוקה, ויכולה להיות רעה כל יום. בחוזה כתוב שאם גרמניה
המזרחית מתאחדת עם איזו ארץ, אז חוזה לוכסבורג נופל. אנחנו
מחפשים אפשרויות כדי לנסות לקצר את התקופה, אבל איש אינו יודע אם זה
יוכל להיות.

אני חושב שאנחנו צריכים להשקיע יותר כסף בתעשייה
ובחקלאות. אנחנו צריכים לחפש אמצעים נוספים מצבורות אחרים. יש לי
עוד תשעה צבורות שדרכם אפשר לספוג כסף מדצון. אבל אינני מבין את
הקהל שלנו. כאשר ב-1952 היה הענין של צמודי הדולר, כאשר היה ברור
שכל מי ששקיע יקבל כעבוד מספר שנים סכום גדול פי כמה מזה שהושקע,
היה חוסר-אמון כה גדול שאנשים לא קנו אותם.

ענין השיכון, אני שמח שהפעם לא ניסו לקשור את זה
עם עניני הבחירות. בכל יום נכנסים אלינו 60-80 אלף לירות.

ענין חוץ-לארץ, הממשלה לא תעשה שום דבר אם סחר
ירצה מישהו לקנות את מניות חברת החשמל ב-4 מיליון לירות. אני אהיה
בין אלה שאשכנע שצריך לסכור אותם. לפני זמן מה רצה מזר להכפיל את
בית-החרושת שלו, הבטיחו לו חוק עידוד השקעות הון. הוא רוצה להביא
בעד מיליון דולר בונד, אמרו לו בסדר. הוא רוצה לקבל הלוואה לשבע שנים -
בסדר. אבל לא זו השאלה, אני פוחד שכל הוויכוח בנוגע לחוץ-לארץ זה
במקום הלוואות.

לחברי הכנסת הרצל ופרדר בענין פזה. בתוך
המחשבות שיש לי, יש אמיסיה של הסוכנות בתנאים, אני יודע שיש בזה
חולשות. זה לא ענין שהכוונה היא רק לממשלה, ובשביל לגמרי לחרוס את
השוק. הסוכנות זה לא יותר פרטי ולא פחות פרטי מאשר הממשלה. אז
בהצעה על האמיסיה של הסוכנות יש תנאים דומים עם חולשות לענין.

מ.י.

לחלק של חברות פרטיות, מדוע בז'רנו או אתה לא יכולים להוציא אמיסיה בהצמדה. עוד כאשר היה ויכוח על הצמדה, אז חברת, אתה עשתה רבליישן.

י. פרדר: מפני שאין להם תמורה להבטיח את ההצמדה. אין להם לא סגוריים, לא סחורה, אם אתה מבטיח הצמדה, אתה תוכל למכור את כל המפעל.

מר פ. ספיר: נשר כבר הצמידו. הם ניסו לעשות דין לעצמם ולקבוע את המחיר. יש להם כל אותם האמצעים בשביל להעלות את המחירים לצרכן. זה בא משום שהם מבטיחים לעשות להם חשבון של כל מיני בתונים שאינם באינדקס האידיאלי ביותר. כל זה נחשב אמורטיזציה, והכל כדין וכחוק. זה אינו סוגר את הדלת בפני חברות פרטיות. אבל אפילו אם זה היה הברירה היא לעשות מיזה דבר גדול, או להתאונן מדוע לא הצליחה חברת, אתה או אחרות לחדור לשוק. כל התונים שמאפשרים לאחרים יינתנו גם לחברות פרטיות להגדלת מפעלים, וצריכים להיות שני סימני היכר: או הקטנת יבוא או הגדלת יבוא.

לענין הפקדונות. תיאורטית אני יחד עם הרצפילד. אם אנחנו אומרים שחברת החשמל זקוקה לאמצעים והיא יכולה בצורה זו לקבל 2 מיליון לירות על-ידי פקדונות שהיא מבטיחה, אבל תיאורטית אתה צודק. צריך להזמין את אנשי חברת החשמל, לא צריך להשיב קמעא קמעא, אם להשיב - אז בבת אחת.

להצעתו של חבר הכנסת ציזלינג - זה מסבך את הענין, זה לא רק לא אמיסיה, זו מבוכה. קודם כל אשאל מדוע רק אלה שיקבלו ממחר חיבורים, ולא אלה שקיבלו מ-1944 עד 1955.

א. הרצפילד: בנוגע לחיבורים יש לי שאלה, אינני מבקש אינפורמציה, יש לי שאלה לבדוק אם ענין החיבורים בכלל באמורטיזציה.

מר פ. ספיר: אמרתי שיש ועדה ציבורית גדולה בת 22 איש. הם מורידים אמורטיזציה גם על החלק הזה, ובצדק. נביח שהמפעל עולה 50 מיליון לירות, הוא קיבל בשביל המימון 20 מיליון. בקלקולציה על הריבית הוא לא יכול לחשוב לך 20 מיליון, אבל בעד אמורטיזציה כן. מס הכנסה אינו מכיר בזה ובצדק, אבל אמורטיזציה מוכרחים לקבל בעד 50 מיליון לירות.

אמרתי לאונדיטור שהוא חייב להראות במאזן שהוא קיבל כך וכך כסף כדמי השתתפות במימון, וצריך להראות קורקטיב של כל המאזנים ולהוכיח שהוא קיבל מ-1943 עד היום כך וכך חיבור, בזה להגדיל את הבטיח.

הינ'ר י. גורדי: פה היתה שאלה האם אי אפשר לתת לאלה המשלמים עבור החיבורים, אלה המממנים את המפעל - מניות. ועוד שאלה: האם המניות האלה יתנו ריבית או לא. אם כן - זוהי בעיה רצינית; אם לא - אז זה משנה את החשבון. בסופו של דבר הצרכן יצטרך לשלם זאת. אם לא - אז מה היא הערבות, בשביל מה זה בחוץ. הענין לגמרי אינו ברור לי, הדבר מפורק מאד.

מר פ. ספיר: אני יכול להביא לכם דוגמה. הענין של 50% של מקורות מתחלק לשני חלקים: 25% חברת העובדים ו-25% צרכני המים. בתוך המניות האלה הם בהנהלה בבעלות הפורמלית ובהנהלה היום-יומית.

בחברת החשמל, נביח שבמשך עשר שנים מתווספים 100 מיליון לירות, מחליטים משום מה ללכת למכור חזרה את המפעל, באים משקיעים טובים מחוץ-לארץ ומוכרים את המניות בחוץ-לארץ שאלה נותנים גם ריבית. אני בעד זה שזה יתן מניות, יש לזה טשקל גם מבחינת ערך המפעל.

מה שאומר חבר הכנסת ציזלינג בענין 25-50 לירות -
אנחנו נבדוק אם זה ניתן.

חבר הכנסת ציזלינג ביקש להכניס בחוק את הענין שוועדת
הכספים מאשרת את התנאים. הבאתי את התנאים, אמרתי את תמציתם. אם סחר
ירצו לשנות את התנאים, צריך יהיה לבוא לוועדת הכספים. אנחנו איננו רוצים
לסבך ולעכב את הענין.

היו"ר י. גורי: אקרא את התנאים הקשורים לאגרות המלווה:
(א) אגרות המלווה תוצאנה ביחידות של 50 ל"י, 100 ל"י,
500 ל"י ו-1000 ל"י האגרת.

(ב) האגרות תשאנה ריבית בשיעור של 6.5% לשנה; הריבית
תשולם אחת לששה חודשים. מס הכנסה בשיעור של 25% יבוצה במקור. לפי חוק
אגרות מלווה של חברת החשמל לא"י בע"מ (ערבות ופטור מס), תשט"ו - 1955,
הניכוי האמור בשיעור של מכסימום 25% על חשבון מס הכנסה ישחרר את מקבל
הריבית מכל חובה נוספת של מס הכנסה על אותה ריבית.

(ג) בכל שנה מהשנים שבין 1957-1963 ועד בכלל, תפדה
החברה לפחות חלק שמיני מסכום הקרן הכולל של האגרות, לפי ערכן הנקוב,
בכפיפות לסעיפים ד' להלן, שהוצאו עד תחילת אותה שנה, ב-1964 תיפדה יתרת
האגרות שעדיין לא נפרדו.

הפדיון השנתי ייעשה על-ידי קניה בשוק החופשי ו/או
על-ידי הגרלה כפי שהנהלת החברה תחליט מדי פעם בפעם או מקצתן בדרך האחת
ומקצתן בדרך השנייה.

החליטה הנהלת החברה לפדות אגרות על-ידי הגרלה, תתקיים
ההגרלה לא יאוחר מיום בשנה הנדונה והודעה על מספרי האגרות שזכו
בהגרלה תינתן אחרי יום ההגרלה על-ידי פרסום חד-פעמי ב-..... עתוננים
יומיים עבריים המופיעים בישראל. האגרות שזכו בהגרלה תיפדנה לא יאוחר
מאשר יום לאחר ההגרלה.

פדתה החברה בכל אחת מהשנים הנזכרות לעיל אגרות חוב
בסכום קרן כולל, לפי ערכן הנקוב, העולה על הפדיון השנתי, היא תהא זכאית
לזקוף את היתרה על חשבון הפדיון השנתי של שנת הפדיון או שנות הפדיון
שלאחריה, הכל לפי ראות הנהלת החברה.

(ד) האגרות מורכבות מסגיי סוגים: סוג "א" אשר ערכו
הנקוב של הקרן והריבית עליו צמודים לשער של 1,800 ל"י לדולר של ארה"ב,
וסוג "ב" אשר ערכו הנקוב של הקרן והריבית עליו צמודים לסדר יוקר הסחיה
הנוכחי של

תנאי אגרות המלווה מסוג "ב" זהים בכל התנאים, פרט
לתנאי ההצמדה.

כל הנדרשמים לאגרות המלווה יקבלו תעודות זמניות
שתוצאנה על-ידי החברה בעד האגרות שעבורן חתמו. ולכל המחזיק תעודה
זמנית תהיה הזכות עד ליום לבחור באגרות מלווה "א" או/ו אגרות
מלווה "ב" או בחלק מהאחד וחלק מהאחר.

לא הודיע המחזיק בתעודה זמנית עד למועד הקבוע באסוף
באיזה סוג אגרות בחר, ייחשב כאילו בחר באגרות מלווה "א".

טופס מתאים לשם הצהרה על הבחירה הנ"ל יצורף לתעודה
הזמנית.

(ה) לא יאוחר מיום 1955 תמציא החברה אגרות
מלווה בהתאם לבחירה כנ"ל, נגד מסירת התעודה הזמנית, או התעודות הזמניות
שברשות מחזיקן.

היו"ר י. גורי: אלה הם התנאים, ותבוע הודעה של המנהל הכללי של משרד
האוצר שבמסגרת שיחולו שינויים הם יובאו לדיון בוועדת
הכספים.

יש לבנו פתק מסר הניג, חברת החשמל פנתה אליהם
בבקשה להחליף את המונה אגרות חוב באגרות מלווה, אין כל מניעה משפטית
לבקשה זו.

ג'ר ג. קיטרון: יש לי היטוס גדול ביחס לזה, כי מדובר על
דבנפ'רט.

הי"ר י. גורי: ועדת הכספים איננה מתנגדת, אבל אם מסרד המספטים
מטעמים איזה שהם לא ירצה לקבל זאת, אנחנו נצטרך
לקבל את דעת מסרד המספטים בעניין זה.

אני עובר לקרוא את החוק עצמו.

י. בנר: אני מבקש שסעוד הריבית ייכנס לחוק, 6.5% לשנה.

הי"ר י. גורי: ישנה תוספת של ציזלינג במבוקש שיהיה כתוב
בחוק שהתנאים יאושרו על-ידי ועדת הכספים של
הכנסת. אני מעמיד זאת להצבעה.

הוחלט: לא לקבל את הצעתו של חה"כ ציזלינג.

הי"ר י. גורי: אני מעמיד את סעיף 1 להצבעה.

הצבעה: - סעיף 1 בתקבל.

הי"ר י. גורי: בסעיף 2 צריכה לבוא תוספת של סעיף קטן (ב)
האוסרת: (ג) ערבות לפי סעיף קטן (א) תחול על
סכום המלווה, לרבות הריבית, כפי שישתנה מזמן לזמן לפי תנאי ההצמדה
שבאגרות החוב. לפי זה יהיה סעיף קטן (ב) הקודם, סעיף קטן (ג).

אני מעמיד את סעיף 2 להצבעה.

הצבעה: - סעיף 2 בתקבל.

הי"ר י. גורי: נצביע את סעיף 3.

הצבעה: - סעיף 3 בתקבל.

י. בנר: אם זה עניין של הצמדה, עקרון ההצמדה מוכרח להיות
בחוק. עניין הביצוע אינו מענייננו. לממשלה אין
סמכות כזאת, ואנחנו רוצים לתת לה סמכות זו, אבל זה לא מספיק. אם
אנחנו נותנים לממשלה סמכות לתת ערבות של 20 מיליון לירות בתוספת
התחייבות נוספת של הצמדה - זה מוכרח להיות בחוק. ואני מסכים לקלאוזולה
כללית כוללת, בלי פרטים.

י. פדור: זו אותה השאלה שאני שאלתי. הסכום יכול להיות
גדול מ-20 מיליון לירות, לכן צריך להיות בחוק
איזה גיטוי ברור, וכל התחייבות על תקציב צריכה להיות כתובה בחוק.
יכול לבוא משהו ולהגיד שמפני שזה לא בחוק זו איננה ערבות.

י. בנר: אם זה לא יהיה בחוק יהיה ברור שהממשלה לא תהיה
חייבת לפי הצמדה.

הי"ר י. גורי: חסר בחוק הסעיף הרביעי האומר ששר האוצר ממונה
על ביצוע החוק. אני מציע להוסיף אותו ומעמיד

זאת להצבעה.

הצבעה: - סעיף 4 בתקבל.

ס"י

ד"ר ג. קיסטרון:

בענין אגרות חוב או אגרות מלווה - שר המספטים
עומד על הביטוי אגרות חוב, אבל הוא אומר שאפשר
להוסיף בחוק, שייקראו אגרות מלווה.

היו"ר י. גורי:

סיימנו את הדיון בענין זה, וביום ד' יבואו באורים
לחזרת שהונחה על שולחן הכנסת.

ד"ר ג. קיסטרון:

לפני שבעבור לחוק מס רכוש עירוני יש לנו עוד
ענין. קיבלתי מכתב ספרופ' גולדנמן בענין הפיצויים מאיטליה. בתחילה
נאמר שישולמו פיצויים לאנשים רק בעד חפציהם האישיים, ואחר כך הענין
השתנה.

לניסוח החוק הזה יש היסטוריה מיוחדת. ההצעה
הראשונה היתה באמת בנוגע לחפצים אישיים. קיבלתי
פניות מאנשים שונים שבליפטטים שלהם היו גם מכונות, ואחר מהם הביא
הודעה מהממשלה האיטלקית שהכוונה היא שההסכם יחול גם עליהם. משרד החוץ
הודיע לנו שהמלים חפצים אישיים אינן אלא תרגום בלתי מוצלח מאנגלית.
כדי לסנוע את כל הדברים האלה היו כמה הצעות, האחת היתה להשאיר את
הסעיף כמו שהוא ולהשאיר להחלטת הוועדה שתוקם לפי החוק. עכשיו הם
רוצים לשנות זאת.

מר א. הניב:

רציתי להוסיף שאנחנו צריכים להימנע מלהכריע בחוק
בענין זה, אם צריך לשלם פיצויים בעד חפצים אישיים
או גם בעד ציוד. בחוק נאמר שאם מישהו יוכיח שהיו לו מטלטלים שהוחרמו
באיטליה, הוא יכול לחייב את הוועדה לשתף אותו גם כן בפיצויים. אני
מציע לכתוב שניתן לוועדה זו אפשרות להסתמך על ההסכם ולפסוק אם ההסכם
הזה כולל חפצים אישיים או לא.

פרופ' גולדנמן:

אני רוצה להסב את תשומת לבכם לכך שהחוק בלי שום
ספק מבוסס על ההסכם עם האיטלקים, יש בו מבטח
מסויימת. לדעת 600 איש עביים שזקוקים מאד לכסף זה. בזמן שנגדם עומדים
מן וברמן הרווישים לפחות 54 אלף לירות בעד מטען סחורה ששלחו באניה
לאיטליה והוא אבוד. האינפורמציה שניתנה פה אינה מדוייקת במובן זה.
נכון שמן וברמן פנו לממשלת איטליה. היו חילופי מכתבים בין משרד החוץ
שלנו ובין משרד החוץ האיטלקי, והוא ענה שאלה הן חובות מסחריות, והוא
מוכן לטפל בדבר אבל לא במסגרת זו. הענין של מן וברמן אינו נוגע
לכאן, מדובר פה בפירוש על חפצי בית. ישנו מישהו שהיו לו 500-600 ק"ג
של כלורופין. המחיר הרשמי של זה הוא 3 לירות שטרלינג בעד ק"ג, והוא
דורש זאת מאתנו. הוא יכול לקבל את זה מגרמניה, אבל הוא חושב
שיקבל זאת יותר מהר מאתנו.

י. גורי:

לכן אפשר אני מסכים להצעה של משרד האוצר, אבל
הטוב ביותר היה שנכניס פשוט לחוק, מטלטלין ביתיים או חפצי בית, זאת
אומרת לפתוח דלת בפני דרישות כאלה.

י. גורי:

אנשים אלה היו יכולים לפנות לממשלת איטליה, ובוודאי
לממשלת רומא יש נימוקים משפטיים לפסול בקשה זו,
אבל לממשלה זו יש חובה מסויימת מבחינה מוסרית, פוליטית ובינלאומית,
וכדי לצאת ידי חובה היא נתנה סכום זה. יכול להיות שפלוגי יפנה לממשלת
איטליה וידרוש פיצויים, הם יבירו לו: אתה תושב ישראל, אנחנו הקצבנו
לענין זה סכום מסויים וכזה גמרנו את העסק. אז הוא פונה לממשלת ישראל
או לוועדה זו, והם אומרים לו שלפי החוק שנקבע הוא אינו שייך לסוג
האנשים שמגיעים להם פיצויים. ואז מתחילה התרוצצות. אם אנחנו מוציאים
מן החוק סוג מסויים של אנשים, פירוש הדבר שלא מילאנו את חובתנו כלפי
איטליה.

אני אומר שכרגע אי אפשר לשנות כאן שום דבר. אם
אנחנו מכניסים את המלים, בהתאם להסכם עם איטליה, אנחנו פותחים דרך
לכל תובע ללכת לבית-דין גבוה לצדק. אנחנו צריכים לדעת מה אנחנו עושים
בענין זה.

ס"י.

היו"ר י. גורני:

אנחנו רוצים להבטיח שהוועדה תהיה חופשית לדון בתביעות כאלו, לקבל או לדחות אותן. אומרים היושבים המשפטיים שגם אם לא נכניס את זה הוועדה תהיה חופשית בפעולתה. אם זה כך, יותר רצוי לא להכניס את המלים האלו.

פרופ' גולדנמן:

לדעתי לא תהיה חופשית. החוק מבוסס על הסכם, בהסכם כתוב, חפצים ביתיים, וסחורה של מן וברמן איננה חפצים ביתיים. אני מבקש לקבל פשרה זו שהחוק מבוסס על הסכם.

ד"ר ג. קיטרנו:

הבעיה הזאת ידועה. הדבר הובא לוועדה בנוכחותו של מר זבגי, הוא אמר שישלמו לכל אחד שסבל. זה התחיל עם מכתב מעורך-דין יואל שהסכם השתמש בביטוי לא נכון, אז שינו.

היו"ר י. גורני:

לא מתקבל על הדעת שאיזו פניה מקרית ודיבור מקרי ומכתב של משרד החוץ על יסוד הפניה והדיבור המקריים שזה יהפוך את כל הקערה על פיה. זה איננו מתיישב עם הכרתי המשפטית.

מר א. הניג:

משרד החוץ מסר עכשיו שאפילו אם ההסכם לא חל על חפצים כאלה, הם רוצים שהחוק יהיה כתוב בצורה כזו שזה יחול גם על חפצים אחרים.

ד"ר ג. קיטרנו:

אולי נציע למשרד החוץ להוסיף להסכם חליפת המכתבים כדי לברר את העניין. בזמין את המטפלים בדבר ונברר זאת.

היו"ר י. גורני:

אני חושב שכך נעשה, ונודיע לפרופ' גולדנמן את התוצאות לאחר מכן.

נעבור עכשיו לחוק מס רכוש עירוני, (הוראות שונות) (תיקון מס' 5), תשט"ו - 1955.

ד"ר לנדאו:

שר האוצר הודיע שהוא מטכים במקום 0.6% שיהיה 0.5%, ושכל הנדרשים ששווים פחות מ-5,000 לירות יקבלו פטור.

י. ברד:

עוד ב-1949 הביא לנו הצעה זו שר האוצר. הנימוק העיקרי שלו היה להכריח בעלי מגרשים לבנות. אני טענתי שלאנשים אין אמצעים לבנות, אז קם ידידנו הרצפליד ודרש תיקון שבנוגע למגרשים קטנים יהיו הקלות. לעומת זאת טען ברגמן שהרצפליד לא צודק. הוא אמר שהעובדה שלמישהו יש מגרש קטן אינה אומרת שום דבר על מצבו החומרי ולהיפך. ישנם קבוצים שהרכוש שלהם הוא מגרש גדול. המסקנה הייתה שכולם ישלמו מס גבוה. עכשיו אין שום יסוד גם ל-1.2%, כי אין ביום כוונה להכריח אנשים שיבנו. להיפך: הכוונה היא להגביל את הבניה.

אני מציע לחזור לזמן הקודם. לפני שנציע להכריח אנשים לבנות ולהעמיד את המס על 0.4%, ומכיוון שבינתיים עלה ערך המגרשים אז זה יותר מאשר היה, ו-0.4% זה טפפיק. אני רוצה להגיד בהזדמנות זו שאילו הייתי יכול להגביל גם את העיריות בנוגע למס מגרשים, הייתי עושה זאת.

הייתי מציע לכתוב במקום המתחילות ב-1.2% - 0.5%, ו-5% מן השווי הטבתי הנקי.

מ. קלמר:

אני חושב שד"ר ברד סותר את עצמו. אם הוא בא להתווכח על גובה השיעור, הוא סוטה מהפרינציפ שלו, אם זה 0.5 או 0.3 אין בזה הבדל.

רציתי לשאול מתי נאחד את שני הדברים. לא ייתכן שאדם שיש לו מגרש יצטרך לשלם מס מגרש פעם לממשלה ופעם לעיריה. דבר זה מכניס מרידות בתוך הציבור.

הי"ד י. גורדי: אשר לענין הגביה - פעם אישורנו חוק בכנסת מסמך אשר הפנים לא בכל העיריות לעבוד את הגביה. אינני יודע באיזו מידה זה הופעל. יש מי שרוצה שטס הרכוש העירוני יחוסל; יש מי שרוצה שהוא יועבר לעיריות לא על-מנת שישלו אותו, אלא על-מנת שיגבו אותו לקופת העיריה.

א. הרצפלד: אני הייתי מסתפק באיזה דבר פשרני. ישנם מגרשים במדינה שאינם באים בחשבון להקים עליהם בנין. ישנו מישהו בשער מנדלבאום שיש לו מגרש, והוא איננו יכול לבנות שם, כי זה הגבול. אני חושב שזה צריך להיות בחוק, או בתקנות או בהוראות פנימיות, אבל צריך להיות דבר כזה.

ד"ר לנדאו: אני מציע לא לקבל את הצעתו של ברד. אנחנו מקבלים מזה 3 מיליון לירות לשנה, מתוך זה 800 אלף ממגרשים. אם תקבלו את הצעתו של האוצר אנחנו מפסידים בערך חצי; אם נקבל את ההצעה הזאת - זה יביא לחיסול המעוף הזה, או שזה יכניס לנו 100,000 לירות לשנה במסך 800,000. לפי הצעת האוצר זה יכניס 400,000 לירות.

בקשר לענין איחוד המסים שחלים על רכוש כזה - יש שלושה מיני הכנסות כאלה: ארנונה שאינה שייכת למגרשים, אבל בקשר למס רכוש עירוני שלנו, ורקו, יש שני מסים. פנינו למשרד הפנים והצענו לאחד את השניים, שר הפנים נטה לקבל זאת, אבל יועציו והעיריות התנגדו.

הי"ד י. גורדי: כוונת החוק היתה הפוכה: לא שהאוצר יגבה, אלא שהדשיות תעשינה זאת.

ד"ר לנדאו: זה לא בוצע מתוך כך שגם המנגנון של העיריה אינו מוכן כמו שהמנגנון שלנו לקבל את זה בתנאים יותר טובים. רצייתי לעשות זאת בעיריה אחת, ולהעביר זאת. עיריית חיפה הסכימה, אחר כך התחרטה, וגמרנו במינוי ועדה.

לשאלתו של הרצפלד בקשר לדרכי השומה - ארנונה ומס רכוש אחדו.

י. ברד: אם אתה מאחד ארנונה ומס רכוש עירוני אז אתה מוסיף מכשול בדרך לריכוז של מס רכוש ממסלתי עם ארנונה.

הי"ד י. גורדי: אני רוצה לומר שאז הונח ביסוד החוק מבטא להעביר זאת לרשות המקומית לא באופן אוטומטי, כי היתה הנחת יסוד שהרשות המקומית יכולה לספל בזה יותר טוב. היא באה במגע קרוב עם כל בעלי המגרשים. אני מבין שגם לא בעשה במינוי לבצע את החוק מצד משרד הפנים.

ד"ר לנדאו: אנחנו הולכים כעת לקראת הקו הזה לאחד את כל הדברים יחד בידי האוצר. אחד הנימוקים הוא שהטיפול בעיריה עולה הרבה יותר מאשר באוצר.

ח. למדן: אולי אתה מסכים שיהיה כתוב: שר האוצר ושאי לשחרר מסס מגרשים הנמצאים בסביבות אזור מפורז, או שלפי שיקול דעתו אינם ביהנים להפעלה.

ד"ר לנדאו: בקשר לשאלתו של חבר הכנסת הרצפלד על דרכי השומה, היא בעשיית כך שמעריכים מה השווי של המגרש בתאריך שעושים את השומה, למוכר מרצון מקונה מרצון, וזה פותר את הענין. יש גם ענין של המכירות בטאבו. ברגע שנקבע המחיר של המגרש, יש הוראה לשטאים: היות שזה מס שנת, להקטין במידה ניכרת את השומה. אם ניקח את ההצעה הקונקרטיית שישנה לפנינו, אפשר לומר: אם יש מגרש על הגבול, השווי שלו הוא אם אפשר למכור אותו ואם יש לו מחיר. הצדה פה היא שבירושלים לא עשו שומה מלפני פרוץ המלחמה.

לשאלתה של חברת הכנסת למדן - כאשר זה בא לפני,
אני צריך לתת שיקול דעת למנהל, ומזה אני צריך להיזהר, שחרור שהטיל שר
האוצר, מוטב שמישהו יתאונן שדרשו ממנו והוא אינו יכול לשלם, ואז יש
ועדת ערעורים.

א. הרצפלד: אנחנו נסתובב סביב זה עשרות פעמים ולא נגיע לכלל
תמצית הדברים. אני הייתי מסתפק בתיקון פשוט:
ירושלים, למשל, רק בה העניין מתעכב.

ד"ר לנדאו: אני מציע שוועדת הכספים תכתוב מכתב לשר האוצר,
שמבקשים ממנו לתת הוראה למחלקת מס רכוש עירוני
לקחת בחשבון את המצב בגבול, לעשות שומה, כדי לתקן את הדברים להבא.

י. גור: ישנו למשל איזה יהודי שיש לו בית בגבול, לפעמים
יורים לתוך הבית, הוא חוזר הנייתה תמיד בפחד.
לפי השומה הבית הזה שווה, אבל הוא אינו שווה. מטילים עליו מס רכוש
עירוני, אז הוא מבקש מכם למכור את הבית. ההערכה שהשמי עושה אין לה
כל ערך, ואם יש שם מגדש, אז זו פיקציה.

אני מציע להכניס לחוק סעיף האומר ששר האוצר, בהתחשב
בעובדה שבסיבות פגעו בערך הסיכוי באופן מיוחד, רשאי לשחרר את המגדש
מחובת תשלום מס רכוש עירוני עד שישתנו התנאים.

ד"ר ג. סיטרון: אם הוועדה חושבת שכאן נעשה עוול הדורש תיקון, עליה
להסדיר את העניין ולא למסור לשר האוצר שיקול דעת.
הוא רשאי להפחית בצו את המס המוטל על מגדשים ועל מקרקעין הנמצאים במקומות
שיפורטו בצו.

האם מותר לומר, להפחית עד כדי שחרור מלא?
היו"ר י. גור:

ד"ר ג. סיטרון: כן.

היו"ר י. גור: ד"ר לנדאו חושב שבמקרים כאלה מגדשים שנמצאים על
הגבול יש צורך לשחרר אותם כי אין ערך לרכוש הזה.
אם זו הכוונה, צריך לתרגם זאת לשפת החוק.

אנחנו עובדים לפרטי החוק. נצביע את סעיף 1(1).

הצבעה: - סעיף 1(1) נתקבל.

היו"ר י. גור: בסעיף קטן (2) יש הצעה לכתוב במקום 0.5% - 0.6%,
ובמקום 5% - 10%.

הצבעה: - ההצעה לא נתקבלה.

סעיף (2) נתקבל.

ה. אריאלי: בסעיף 1(1) אני מציע לכתוב, רק לשנה אחת.

היו"ר י. גור: אצביע זאת.

הצבעה: - ההצעה לא נתקבלה.

ה. אריאלי: אנקש לרשום לי הסתייגות בעניין זה.

ד"ר ג. סיטרון: אקרא לפניכם את הנוסח בקשר למגדשים על הגבול:
שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת,
להורות בצו כי בכפי בית וקרקעות הנמצאים ממזרח לספר כפי שיפורט בצו,
יהיו פטורים מס - כולו או מקצתו.

הצבעה: - הנוסח נתקבל.